

Pääjuttu:

Raija ja Henrik Ohlis kasvattavat sydämellään

- Koskaan ei kannata menettää toivoaan, sanoo Henrik Ohlis. Hän on vaimonsa Raijan kanssa työskennellyt Parikanniemen lastenkodissa neljä vuosikymmentä. Vaikeista olosuhteista tulleen lapsen olo voi kohentua, kun hän saa turvallista huolenpitoa.

Raija ja Henrik Ohlis aloittivat Parikanniemen lastenkodissa tuoreena avioparina vuonna 1973. Nyt on edessä eläkkeelle siirtyminen. He tiivistävät vuosien kasvatustietonsa kolmeen sanaan: rakkaus, rajat ja rukous.

- Aloittaessani työn hyvin pian tajusin, että tätä työtä ei tehdä tutkinnoilla. Pelkkä pään tieto ei auta, vaan sen on laskeuduttava sydämen tasolle. Halusin päästä lasta lähelle, nöyrytyä ja elää isänä lasten kanssa kokonaisena ihmisenä kaikkine tunteineni, Henrik Ohlis kertoo. Hänen mukaansa luonteva kosketus kuuluu terveeseen kasvatukseen. Niinpä pojat ovat ottaneet hänestä mittaa painimatolla ja saaneet tarpeen tullen lohduttavia halauksia ja rohkaisevia olalle taputuksia. Päivällä kovista esittävätkin nuoret ovat pyytäneet illalla Henrikiltä ja Raijalta milloin hieromista tai pään silitystä.
- Olen kova halaamaan. Menen aina tunteella mukaan ja teen sen sydämestäni. Terve kosketus on kuin ”taivaalliset kädet”, kuten yksi nuoristamme kerran sanoi, Henrik Ohlis sanoo.

Lasten luottamuksen voittamiseen oli käytettävä luovuutta. Henrik havainnollistaa esimerkkiä lattialla polvillaan.

- Kerran lastenkotiin tuotiin kolmevuotias poika, joka oli nähnyt, kun isä usein väkivaltaisesti pahoinpiteli äitiä. Kun lapsi tuli Parikanniemeen, hän meni heti minua piiloon kaapin alle ja milloin mihinkin. Hän pelkäsi kaikkia miehiä. Mietin, miten saisin tuon lapsen luottamuksen.
- Ajattelin, että on virhe katsoa häntä ylhäältäpäin, ja niin menin tällä tavalla polvilleni pojan luokse ja ojensin hänelle sormeni samalla tasolla. Poika otti kiinni sormestani. Niin oli luottamus syntynyt, Henrik Ohlis kertoo.

Ovet paukkuen, lopulta kiittäen

Elämä eri-ikäisten lasten kanssa on välillä ”yhtä vääntöä”. Varsinkin teini-ikäiset koettelevat aikuisten rajoja.

- Nuoret testaavat vanhempia koko ajan. Heillä on siihen oikeus. Näin he kysyvät, onko aikuinen oikeasti mukana heidän elämässään vastaten tuohon haasteeseen. Meidät on monta kertaa haukuttu pystyyn, mutta kyllä me sen kestämmekin, Raija Ohlis nauraa.

Jotkut ovat lähteneet kodista ovet paukkuen ja paikan kiroten, kuten sekin poika, joka kuitenkin tuli pariskuntaa kiittämään vuosien jälkeen. Hän oli sortunut viinaan ja kokenut vankilan. Myöhemmin mies oli kirjoittanut Henrikille kirjeen, jossa kertoi vaiheistaan, siitäkin kuinka oli eksynyt hengelliseen kokoukseen. Hän koki Jumalan kutsun ja päätti lähteä Jeesusta seuraamaan. Hän tiesi saaneensa syntinsä anteeksi, ja tuosta hetkestä hänen elämänsä muuttui. Kirjeessään hän toivotti: ”Jumala teitä kaikkia siunatkoon, ja sitä työtä jota teette siellä.”

Kuri luo turvalliset rajat

Kuunnellessaan lasten huolia ja vaikeuksia Raija on nähnyt, kuinka lapsi suodattaa kertomaansa.

- Lapsi on hyvin viisas. Hän kertoo aikuiselle vain sen, mitä aikuinen kestää. Lapsi näkee aikuisesta, kuinka paljon tämä pystyy ottamaan vastaan, Raija sanoo.

Hän huomauttaa, että sana kuri on ymmärretty tänä päivänä väärin. Lastenkodissa on säännöt ja niistä pidetään kiinni, vaikka lapset kapinoisivatkin.

- Kuri on lapsen turva ja hän tarvitsee sitä. Kuri-sana tarkoittaa alun perin aitausta, sen sisällä voi potkia ja ryskätä. Aita kestää. Sieltä aitauksesta sitten kuljetaan turvallista kujaa aikuisuuteen, Raija Ohlis selittää.

Lastenkodissa vietetään monia juhlia ja niihin panostetaan. Heti juhannuksen jälkeen aletaan puhua joulusta ja sen valmistelusta. Henrik Ohlis kertoo tähän selityksen.

- Lapset ovat sanoneet, että lastenkodin joulussa on parasta se, kun ei tarvitse pelätä poliisia, ambulanssia eikä humalaisia.

VUOKKO VÄNSKÄ

Laatikko:

Raija ja Henrik Ohlis, kaksi poikaa ja viisi lastenlasta

Ebeneser-säätiön vuoden kasvattajapalkinto vuonna 2000

Lastenkodin johtaja Henrik Ohlis, Suomen Leijonan ansioristi vuonna 2012

Ohjaaja diakoni Raija Ohlis, Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitali vuonna 2013

Laatikko vaikka alas:

Erillinen laatikko:

Silitä minut ehjäksi

”Vuosia sitten lastenkotiin tuli 13-vuotias tyttö 11-vuotiaan pikkuveljensä kanssa. He eivät olleet kokeneet turvallisuutta omassa kodissaan. Ennen Parikanniemeä takana oli jo yksi sijoitus. Parikanniemessä he saivat hoitajien täyden huolenpidon ja huomion.

Tytön täytettyä 17 hän sanoi Raijalle: ’Voisitko tulla silittämään minua? Minua ei ole silitetty.’ Raija vastasi: ’Voitko odottaa sen aikaa, että saan nuo muut lapset nukkumaan?’

Sitten Raija silitti, ja nuori nukahti silitykseen.

- Siitä tuli meidän yhteinen juttu. Siinä syntyi yhteys, joka jatkuu vieläkin.”

(Kirjasta *Silitä minut ehjäksi*, Teuvo V. Riikonen ja Parikanniemen Ystävät ry, 2014)

Toinen juttu:

Kirja kutsumuksesta ja sitoutumisesta

Lasten tarinat sekä Raija ja Henrik Ohliksen työskä Parikanniemen lastenkodissa innostivat savonlinnaista kirjailijapappia Teuvo V. Riikosta kirjoittamaan teoksen *Silitä minut ehjäksi*. Riikoselle on lastenkoti tuttu jo nuoruudesta kesätyöpaikkana ja myöhemmin säätiön hallituksen jäsenenä. Hänestä tuli Parikanniemisäätiön toiminnanjohtaja elokuussa vuonna 2012.

- Kirja on ensisijassa tarina hylätystä lapsesta, joka saa lastenkodissa rakkautta, hoivaa, kosketusta ja lämpöä. Osa lähtee kodista ovet paukkuun, mutta tulee takaisin ehkä aikuisena kiittäen. Toiseksi, kirja on kertomus Ohliksen pariskunnasta. Kivusta, sitoutumisesta, kiitollisuudesta, luopumisesta ja väsymisestäkin, Riikonen luettelee.

Ryhmiä ja yksityishenkilöitä

Kirja kertoo myös lastensuojelutyön historiaa vuosikymmenten ajalta. Se valottaa lisäksi sitä, keitä ovat ne tukijat ja ystävät, jotka ovat olleet työn takana ja taanneet sen toimintamahdollisuudet tiukkoinakin aikoina. Eri puolilla Suomea on rukoilevia ja taloudellista tukea lahjoittavia henkilöitä. Seurakunnissa on ryhmiä, joiden tarkoitus on lastenkodin avustaminen.

Lastenkodilla on salaisia tukijoita. Entinen rallikuski Ari Vatanen on antanut helikopterikyttä lapsille, laulaja Juha Tapio on pitänyt hyväntekeväisyyskonsertteja, samoin sopraano Johanna Rusanen, jonka isoäiti kuului Parikanniemen ystäviin.

Parikanniemen orpokoti perustettiin vuonna 1915 Etelä-Karjalan Uukuniemelle. Kun Uukuniemi jäi Venäjän puolelle, koti siirtyi Etelä-Savoon Ristiinaan. Vuonna 1964 nimi muutettiin Parikanniemen lastenkodiksi, koska lapset eivät useimmiten olleet orpoja vaan sosiaalisesti orpoja, joiden vanhemmilla ei ollut edellytyksiä hoitaa omia lapsiaan.

Talous nojaa kuntien sitoumuksiin, mutta edelleen myös lahjoitusvaroihin. Kodissa on paikat 21 lapselle, jotka on jaettu kolmeen seitsemän lapsen yksikköön. Näin kodinomaisuus ja omahoitajuus toteutuvat.

Kodin taustalla on niin sanottu Uukuniemen herätys, jonka keskushahmona oli horrossaarnaaja Helena Konttinen. Vaikuttajia olivat myös muun muassa Matti Pitkänen ja evankelista Erkki Leminen. Sosiaalisen työn rinnalla orpokodissa on kulkenut koko ajan hengellinen julistustyö. Vuosittaiset Orpokotijuhlat kokoavat Saaren kirkolle Parikkalaan tuhansia kävijöitä.

VUOKKO VÄNSKÄ